

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.VI.20.833/2018/5.

A tanács tagjai: . Kollár Márta a tanács elnöke
. Kocsis Ottilia előadó bíró
. Puskás Péter bíró

A felperes: **A felperes képviselője:** Jávor és Társai
Ügyvédi Iroda
ügyintéző: dr. Jávor Béla ügyvéd

Az alperes:

Az alperes képviselője: . Kovács Krisztina kamarai jogtanácsos

A per tárgya: szerződésmódosítás érvénytelenségének
megállapítása

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes

A csatlakozó felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

őri Ítéltábla

Gf.IV.20.287/2017/4.I.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

ékesfehérvári Törvényszék

15.G.40.079/2016/24.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Mindegyik fél maga viseli a saját felülvizsgálati eljárási költségét.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A 2012. július 12-én két évre elektronikus hírközlési és egyéb szolgáltatás igénybevételére kötött szerződésben az alperes az üzleti előfizető felperesnek előfizetőnként havi nettó 2.500 forint kedvezményt nyújtott. A 12.5. pontban a felperes kijelentette, hogy a megállapodást üzleti előfizetőként köti, az alperes részletes - az előnyöket és hátrányokat bemutató - tájékoztatását az egyéni előfizetőkre vonatkozó szabályok alkalmazásáról megértette, és nem

kéri az egyéni előfizetőkre vonatkozó szabályok előfizetői jogviszonyára való alkalmazását. A 9.1. pont szerint a megállapodás egyoldalú módosítására irányadó ÁSZF 9.2.2.II.) (2) bekezdése értelmében a körülményekben bekövetkezett lényeges változásnak minősülnek az adókban, közterhekben és szabályozókban történt változások is. Az alperes 2013. augusztus 3-án „Értesítés”-ben közölte a felperessel a szerződés 9. és az ÁSZF 9.2.2.II.) (2) bekezdésének iii. pontja alapján az előfizetői szerződés 2013. október 1-jétől hatályos egyoldalú módosítását, miszerint a havi 2.500 forint kedvezmény fele illeti meg. Az alperes 2013. októbertől a módosítás szerint számlázott.

- [2] A felperes által az egyoldalú szerződésmódosítás miatt 2013. december 16-án kezdeményezett eljárásban a N. Hivatala 2014. július 31-én hozott OH/73022-15/2013. számú határozatában megállapította, hogy az alperes az értesítésben a szerződésmódosítás indokolása során eltért az elektronikus hírközlési előfizetői szerződések részletes szabályairól szóló 6/2011. (X. 10.) NMHH rendelet (a továbbiakban: Eszr.) 15. § f) pontjában, az ÁSZF 9.2.3. f) pontjában foglaltaktól, ezért kötelezte, hogy az egyoldalú szerződésmódosításról szóló értesítésben a szerződésmódosítás indokolása tekintetében haladéktalanul minden esetben aszerint járjon el, egyebekben a kérelmet elutasította. Az indokolás szerint a szerződés egyoldalú módosítását az ÁSZF-ben nevesített, az adókban, közterhekben bekövetkezett változás indokolta. Az N. Hatóság elnöke a felperes fellebbezése folytán 2014. október 7-én hozott MD/73022-20/2013. számú határozatával az elsőfokú határozatot helybenhagyta, a felperes keresetét a határozat bírósági felülvizsgálata iránt a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2015. október 1-jén hozott 15.K.34.608/2014/14. számú ítéletével elutasította. Indokolásában rámutatott az elektronikus hírközlésről szóló 2003. évi C. törvény (a továbbiakban: Eht.) 10. § (1) bekezdés 13. pont és az 53. § (1) bekezdése felhívásával arra is, hogy a hírközlési hatóság nem vizsgálhatja a szerződés(módosítás) létrejöttét, érvényességét, az akarati és nyilatkozati hibákat, az esetleges tisztességtelen piaci magatartást, nem bírálhatja el a felek polgári bíróság hatáskörébe tartozó szerződéses jogviszonyait a kötelmi jogi elemek tekintetében.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [3] A felperes a 2015. október 27-én előterjesztett, 3., 4. sorszám alatt pontosított keresetében annak megállapítását kérte, hogy az egyoldalú szerződésmódosítás semmis: jogszabályba - az Eht. 127. és 132. §-aiba, az Eszr. 15. § (2) bekezdésébe - ütközik, joggal való visszaélés, tisztességtelen, az elért haszon miatt jóerkölcsbe is ütközik. Az alperest az érvénytelenség jogkövetkezményeként a szerződésmódosítás alapján 2013. szeptember és október hónapokra kiállított számla sztornírozására kérte kötelezni, mert azokból nem

kell megfizetnie nettó 62.500 forintot.

- [4] Az alperes az ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte, elévülési kifogást is emelt.

Az első- és másodfokú ítélet

- [5] Az elsőfokú bíróság az ítéletével a keresetet elutasította. Indokolásában a Ptk. 234. § (1) bekezdése alapján az elévülési kifogást alaptalannak ítélte, a kereset érdemi elbírálásakor irányadónak tekintette a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság ítéletét. Az üzleti előfizető felperesre az Eht. 132. § nem irányadó, az Eht. 127. § (3) bekezdése kapcsán pedig az alperesnek a korábbi tájékoztatását a módosításkor szükségtelen volt megismételnie. A szerződéskötésekor hatályos ÁSZF szerint az adókban bekövetkező változás alapot adott a szolgáltatónak a szerződés egyoldalú módosítására. Az alperes az Eht. 132. (2) bekezdés c) pontja szerint a körülményekben bekövetkezett, a szerződéskötéskor előre nem látható lényeges változás folytán jogosult volt a szerződést egyoldalúan módosítani. Ugyan az alperes azzal, hogy a módosítás konkrét indokát nem közölte, megsértette az Eszr. 15. § (2) bekezdés f) pontját, azonban ehhez a módosítás érvénytelenségét nem köti. A felperes a szolgáltatás és az ellenszolgáltatás feltűnő értékaránytalanságára hivatkozással alaptalanul állította a szerződésmódosítás jóerkölcsebe ütközését.
- [6] A másodfokú bíróság a felperes fellebbezése folytán hozott ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta: megállapította, hogy az alperes 2013. július 19-én kelt, szerződés egyoldalú módosítására vonatkozó nyilatkozata joghatás kiváltására alkalmatlan, az elsőfokú bíróság ítéletét a per főtárgya tekintetében egyebekben helybenhagyta. Indokolása szerint az elsőfokú bíróság a helyesen megállapított releváns tényállásból téves jogi következtetést vont le. A felperes a keresetében tartalma szerint azt kérte megállapítani, hogy az alperes 2013. július 19-én kelt, a 2012. július 12-én megkötött szerződés egyoldalú módosítására vonatkozó nyilatkozata joghatás kiváltására alkalmatlan: az értesítése nem rögzíti az egyoldalú szerződésmódosítás konkrét indokát; nem tájékoztatta az egyéni és az üzleti előfizetői szerződést érintő előnyökről és hátrányokról; tisztességtelenül extra hasznot kívánt elérni; gyakorlatilag lehetetlenné tette felmondási jogának gyakorlását. A felperes kérte a szerződésellenesen kiállított számlák „érvénytelenségének megállapítását” is. A másodfokú bíróság az elévülési kifogás alaptalanságával eltérő indokolással értett egyet. A felperes ugyanis nem szerződési kikötés tisztességtelenségét állította, igénye nem a Ptk. 209. § (1) bekezdése szerinti érvénytelenségi jogcímen alapult. Azt állította, hogy az alperes az egyoldalú szerződésmódosítási jogát jogszabályba ütközően és szerződést szegve gyakorolta. Ezért a Ptk. 234. § (1) bekezdése helyett az Eht. 143. § (2) bekezdése irányadó, az előfizetői szerződésekből

eredő polgári jogi igények egy év alatt évülnek el. A felperes a követelését menthető okból nem tudta érvényesíteni, az elévülési idő a közigazgatási hatósági eljárás és per alatt nyugodott [Ptk. 326. § (2) bekezdése]. Az igényérvényesítési akadály megszűnését a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság ítéletétől kell számítani, amikor egyértelművé vált számára, hogy az alperes egyoldalú szerződésmódosítása jogellenességére alapított igényét polgári perben érvényesítheti.

- [7] A fellebbezés kapcsán eldöntendő azon jogkérdésben, hogy az alperes az egyoldalú szerződésmódosítást jogszerűen gyakorolta-e, az elsőfokú bíróság helyesen foglalt állást: az Eht. 132. § (2) bekezdés c) és az ÁSZF 9.2.2.II. (2) bekezdésének iii. pontja lehetővé tette a szerződéskötésekor előre nem látható lényeges változás esetén a szolgáltatónak az előfizetői szerződés egyoldalú módosítását. Az alperes azzal, hogy az erről szóló értesítésében csupán beidézte az ÁSZF e rendelkezését, de a módosítás konkrét okát nem jelölte meg, az Eszr. 15. § (2) bekezdés f) pontját sértette meg. A szolgáltató az egyoldalú szerződésmódosítás joga gyakorlásakor a Ptk. 4. § (1) bekezdés szerint a jóhiszeműség és tisztesség követelményének megfelelően, kölcsönösen együttműködve, a joggal való visszaélés Ptk. 5. § (1) bekezdésben írt tilalmára figyelemmel is köteles eljárni. Az egyoldalú szerződésmódosítás konkrét indoka közlésének az elmulasztása a szolgáltató alperes joggyakorlását önmagában jogszerűtlenné teszi, a nyilatkozata joghatást nem válthat ki.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [8] Az alperes a felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság keresetet elutasító határozatának a helybenhagyását kérte elsődlegesen azzal az eltérő indokolással, hogy a felperes követelése elévült. Érvei szerint a felperes már az elsőfokú hatósági határozatból, 2014. július 31-én értesült arról, hogy a hatóság csak az egyoldalú szerződésmódosítás jogszerűségét vizsgálhatta. A másodfokú határozat 2014. október 22-én a közléssel jogerős, ettől számítva a kereset elkésett az igény elévülése folytán [Eht. 143. § (2) bekezdése]. A szerződés egyoldalú, október 1-jétől hatályos módosításáról küldött „Értesítés”-ben kiemelte az ÁSZF 9.2.2.II.) (2) bekezdésének iii. pontját, ezért iratellenes az a megállapítás, hogy az értesítés csak általánosságban idézi az ÁSZF-t, illetve az indokolás konkrét indokát nem ismertette. 2013. december 6-án a körülményekben bekövetkezett lényeges változásként megjelölte a távközlési adó mértékének az emelését is. A Ptk. 4. § (1) és az 5. § (1) bekezdésébe foglalt alapvető szabályok kiegészítő jelleggel alkalmazhatók, „azok vizsgálatával nem juthat a jogalkalmazó arra az álláspontra, hogy bár a speciális jogszabályokat (Eht. és Eszr.) az alperes betartotta, magatartása mégsem felel meg az általános alapelveknek.” „Az indokolás konkrét - azaz távközlési adót

kifejezetten megemlítõ - hiánya pedig e tekintetben alperes elsõ jogsértése volt". Az Eht. 10. § (2) bekezdése, az (1) bekezdés 13. pontja, az 53. §-a alapján a hatósági hatáskörbe tartozik annak vizsgálata, hogy az alperes megsértette-e a felperes által megjelölt hírközlési szabályokat [2010. évi CLXXXV. törvény 110. § f) pont]. Az üzleti előfizető felperes alaptalanul hivatkozott az Eht. 132. § megsértésére is. A csatlakozó felülvizsgálati ellenkérelmében a felülvizsgálati kérelme szerint kérte határozat hozatalát.

- [9] A felperes a felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte. A csatlakozó felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet megváltoztatását, a szerződésmódosítás semmisségének a megállapítását is kérte a Pp. 213. § (1), a 221. § (1) bekezdés és a 239. § rendelkezéseinek a megsértésére hivatkozással. A jogszabálysértést azon fellebbezési kérelmeinek az elbírálatlanságával indokolta, miszerint megállapítható a szerződésmódosítás semmissége az Eht. 132. § (1), a 127. § (3) bekezdés alapján arra is irányadó tájékoztatás hiányában, illetve e tájékoztatás tisztázatlan tartalma miatt, valamint a szerződésmódosítás miatt gyakorolt felmondásnak nem a flottakedvezmény elvesztése, hanem a flotta elvesztése lett volna a jogkövetkezménye.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [10] A felülvizsgálati kérelem és a csatlakozó felülvizsgálati kérelem egyaránt alaptalan.
- [11] A Pp. XIV. fejezetében szabályozott felülvizsgálat a rendes jogorvoslat (fellebbezés) alapján hozott jogerős bírósági határozat valamely anyagi jogi vagy eljárásjogi jogkérdésben megmutatkozó hibájának orvoslására szolgáló, kérelemhez kötött rendkívüli jogorvoslat. A felülvizsgálati és a csatlakozó felülvizsgálati kérelem határozza meg a Kúria számára a jogerős ítélet felülbírálatának tartalmi és perjogi kereteit [Pp. 272. § (2), 275. § (2) bekezdés, 1/2016. (II. 15.) PK vélemény 3. 4.]. A Kúria ennek megfelelően a jogerős ítéletet a felek kérelmének keretei között bírálta felül, kötötte az azokban megfogalmazott jogszabálysértés: a megjelölt jogszabályhely, a hivatkozott jogszabálysértés tartalmi körülírása.
- [12] Az alperes a felülvizsgálati kérelmében nem tette vitássá a jogerős ítélet azon jogkövetkeztetését, miszerint a felperes kérelmére a szerződésmódosítás és szolgáltatás korlátozás jogszerűsége tárgyában folyt a közigazgatási, általános hatósági felügyeleti eljárás alatt a felperes előfizetői szerződéséből eredő követelésének az elévülése a Ptk. 326. § (2) bekezdése alapján nyugodott. Ezért alappal azt sem tehetette vitássá, hogy az elévülés nyugvása az egyoldalú szerződésmódosítás jogszerűsége tárgyában hozott hírközlési hatósági határozat bírósági felülvizsgálata iránti per alatt folytatódott. A Pp. XX. fejezetében szabályozott

különleges peres eljárásban a 339. § (1) bekezdésben fő szabály szerint kasszációs jogkörrel felruházott bíróság a jogszabálysértő közigazgatási határozatot hatályon kívül helyezhette, és szükség esetén a közigazgatási határozatot hozó szervet új eljárásra kötelezhette volna. A felperes - az alkalmazható, az Eht. 48-50. §-aiban rögzített, a jogsértő magatartás megszüntetésére is vezető jogkövetkezményekre tekintettel - mindaddig bízhatott abban, hogy a jogséremlme „közigazgatási jogi” úton orvoslást nyer, míg a keresetét a bíróság el nem utasította.

[13] Az alperes a felülvizsgálati kérelmében megalapozatlanul állította a jogerős ítélet iratellenes megállapításának az értesítés releváns tartalmát érintően azt, hogy abban a módosítás konkrét okát nem jelölte meg. Ez a polgári perben már nem volt vitatható, a kérdés a felperes keresete folytán kizárólag annak polgári jogi jogkövetkezménye volt. Az alperes is hangsúlyozta a felülvizsgálati kérelmében, hogy a hírközlési szabályok betartásának vizsgálata hatósági hatáskörbe tartozik. A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény 6. § alapján a bíróság határozata mindenkire kötelező, ezért a közigazgatási bíróság ítéletét a polgári perben eljáró bíróságok, így a Kúria is, a döntésénél köteles figyelembe venni. Aszerint az illetékes hatóság jogszerűen állapította meg a jogerős határozatával azt, hogy az alperes az értesítésben a szerződésmódosítás indokolása során nem tartotta be az Eszr. 15. § f) pontjában írt tartalmi követelményeket, ezért a határozat az alperest kötelező rendelkezést tartalmaz. A felülvizsgálati kérelem szerint is az alperes csak 2013. december 6-án közölte a felperessel az egyoldalú szerződésmódosítás okaként a távközlési adó emelését. A per tárgyává azonban a felperes a vele 2013. augusztusban közölt értesítést tette, így az eljáró bíróságok is arról, annak polgári jogi megítéléséről és jogkövetkezményéről foglalhattak állást. Azt pedig, hogy az üzleti előfizető felperes alaptalanul hivatkozott az Eht. 132. § megsértésére, a másodfokú bíróság is megállapította a felülvizsgálati kérelemmel támadott jogerős ítéletében. Már a közigazgatási bíróság is rámutatott, hogy a felperes üzleti előfizetői szerződése kapcsán az Eht. 132. § helyett a megállapodás 9.1. pontja volt irányadó.

[14] A Kúria a felperes csatlakozó felülvizsgálati kérelme kapcsán azt emeli ki, hogy az abban felhozottak a jogerős ítéletben rögzített kereseti és az azzal megegyező fellebbezési kérelemnek csupán indokai. A Kúria nem észlelte a Pp. 275. § (3) bekezdés szerint a csatlakozó felülvizsgálati kérelmet megalapozó, az ügy érdemi elbírálására lényeges kihatással volt eljárási szabálysértést: a jogerős ítélet egyaránt kielégíti a vele szemben a Pp. 213. § (1) bekezdésben támasztott teljességi, és a 221. § (1) bekezdésben előírt indokolásbeli követelményeket. A Kúria egyetértett az elsőfokú bíróság azon jogi álláspontjával, miszerint az Eht. 127. § (3) bekezdése alapján az alperest tájékoztatási kötelezettség nem terhelte. Az Eht. 132. § (1) bekezdésének első mondata az egyedi

előfizetői szerződés közös megegyezéssel történő módosítására írja elő az előfizetői szerződéskötés szabályainak az alkalmazását. A perbeli esetben azonban az alperes által alkalmazott általános szerződési feltételek - törvényi felhatalmazás alapján - lehetővé tették számára az egyedi előfizetői szerződés (2) bekezdés szerinti, azaz egyoldalú módosítását. Az előre kikötött jog jellege kizárja a felek előzetes egyeztetését, az előfizető a szolgáltatótól a módosításról történő értesítési kötelezettség teljesítését kérheti számon. A vállalkozás felperest az a választás, hogy az egyéni előfizetőkre vonatkozó szabályokat kéri alkalmazni, az előfizetői szerződés megkötésekor illetve. E választási joga gyakorlása érdekében terhelte az alperest az Eht. 127. § (3) bekezdés alapján előzetes tájékoztatási kötelezettség. Miután a jogerős ítélet megállapította, hogy a felperessel 2013. augusztus 3-án kötött szerződést módosító alperesi jognyilatkozathoz joghatás nem fűződik, a szerződésmódosítás, az alperest illető egyoldalú joggyakorlás - feltételei fennállása, tartalmi megfelelősége - további vizsgálata szükségtelen volt. A felmondási jogot, annak gyakorolhatóságát érintő csatlakozó felülvizsgálati érvek jogilag nem is relevánsak. A Kúria egyetértőleg idézi a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 15.K.34.608/2014/14. számú ítélete jelen polgári jogvitára is irányadó indokolását: nem volt vizsgálható az előfizetőket felmondás következtében ért jogsérelem hiányában a felmondási jog csorbítása, a be sem következett szolgáltatói magatartás jogellenessége.

- [15] A Kúria a kifejtettekre tekintettel a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [16] A Kúria a Pp. 270. § (1) bekezdés, a 81. § (1) bekezdés második mondata alapján akként rendelkezett, hogy mindegyik fél maga viseli a saját felülvizsgálati eljárási költségét.
- [17] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.
- [18] E határozat ellen a felülvizsgálat lehetőségét a Pp. 271. § (1) bekezdés e) pont zárja ki.

Budapest, 2019. április 2.

Dr. Kollár Márta s.k. a tanács elnöke, dr. Kocsis Ottilia s.k. előadó bíró, dr. Puskás Péter s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:

Sz.Sz.

bírósági ügyintéző